

A bizalomra építve

Életbevágó, hogy demokratikusan választott nemzeti tanácsunk és önálló magyar egyetemünk legyen

A Civil Mozgalom 2006. évi februári kezdeményezésének az volt a célja, hogy egy az eddigieknél nagyobb legitimitással rendelkező fórumot/bizottságot hozunk létre, amely néhány hét alatt kidolgoz egy egységes autonómiatervezetet, amelyet aztán képviselni lehet különböző hazai és nemzetközi fórumokon. A pártok mellett a civil szféra is delegálhatott képviselőket. A szakértői bizottság azonban nem jött létre, és ez elsősorban a pártok felelőssége. Miután egyértelművé vált, hogy kezdeményezésünk nem járt sikerrel, fontosnak tartottuk megjelölni a kudarc okait. Először is a bizalom hiányára figyeltünk fel. A nagymértékű bizalmatlanság már a kezdet kezdetén azt sejtette, hogy a pártoknak nem érdeke a szakértői bizottság létrehozása, mégpedig azért, mert a két különböző stratégiából adódóan igazából egyik politikai formáció sem tudta a saját logikájával összeegyeztetni a szakértői bizottság koncepcióját. A két különböző szemléletmód a konszenzuális modell, valamint a programpárt dichotómiájában (erőltetett fogalompárosítás) érhető tetten. Igazából egyik stratégia sem vállalható fel. A konszenzuális modellről mára bebizonyosodott, hogy nem járható út, ennek legékezebb bizonyítéka a szlovák példa, miután Szlovákia az Európai Unió tagja lett, a magyarokat „kirúgták” a kormányzásból. A másik stratégiának is megvannak a maga hiányosságai, a legfőbb probléma ezzel kapcsolatban, hogy az a politikai formáció, amely ezt a stratégiát követi, saját arculatát/identitását egy adott autonómiatervezethez kötötte, ezzel a párt mozgásterét lehetetlenítette el, kizárva ezáltal a kompromisszumra kész magatartás esélyét. Ha a magyar „kisebbségpolitika” három stratégiai irányvételét, az autonómiára alapozott közösségépítést, a konszenzuális modellt, illetve az európai integráció része-

ként megvalósuló nemzeti integrációt vesszük alapul, akkor igazából nem is olyan nehéz rövid távra nemzetpolitikai koncepciót felépíteni. Miután egyre inkább bebizonyosodik, hogy a konszenzuális modell, amely elsősorban a kormányzati szerepvállalásban ölt testet, nem járható út, valamilyen szinten, ilyen szempontból legalábbis, leegyszerűsödik a „cselekvési mozgásterünk”, intézmények kellenek ígéret és kompromisszumok helyett. Orbán Viktor is erre hívta fel a figyelmet a tusnádfürdői szabadegyetemen. A szlovák példából kiindulva mondta azt, hogy autonómia kell, önálló magyar egyetemek kellenek, mert ezek megmaradnak, a konszenzuális modell kudarca után is, a hitegetés politikája viszont a semmibe visz, legfeljebb egy szűk kör meggazdagodását segíti elő. Olyan intézmények kellenek, amelyek nem különböző kompromisszumok/pártközi megállapodások árán születnek, hanem az adott közösség tagjainak demokratikus választásából.

A délvidéki magyar pártoknak is ideje lenne átértékelniük az elmúlt tizenegynéhány évet, amennyiben ők is arra a megállapításra jutnak, hogy alapvetően rossz stratégiát követtek, a bizalomra építve és a közösség érdekét előtérbe helyezve lépésről lépésre le kell bontanunk a meglévő struktúrát, amely alapvetően rosszul funkcionál, lényegében hasznavehetetlen a közösség építésére, és helyébe létre kell hoznunk a demokratikus módon megválasztott magyar nemzeti tanácsot, az önálló magyar egyetemet stb.

Erdélyi magyar fiatalok kerékpártúrát szerveztek az autonómiáért, ily módon akarják felhívni a közvélemény figyelmét problémáikra – jelzésértékű az akció, és elsősorban a bizalomra apellál. Az ilyen jellegű megmozdulásokat illik jó néven venni!